

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

capitatum argentū dare licet tibi videtur quomodo ergo nobis dic
 אמר לן הכיל איכנא מתחוא לך שליט למתל כסף רישא
 quid & ait malitiā eorum cognovit verd Iesus non an Cæsari
 לקסר או ל- 18 ישוא דין ידע ביישותהון ואמר מנא
 capitacionis argētī denariū ostēditē mihi vulg^o acceptores me estis tēcātes
 מנסין אנתון לוי נסבי כאפא 19 הואוני דינרא דכסף רישא
 quius est Iesus illis & ait denariū ei obtulerunt autē illi
 הנון דין קרבו לה דינרא 20 ואמר להון ישוע דיננו
 date eis dixit Cæsaris dicunt & inscriptio illa imago
 עלמא הנא וכתבנא 21 אמרין דקסר אמר להון כ
 audirent & cum Deo & quæ Dei Cæsari quæ sunt Cæsaris ergo
 הכיל דקסר לקסר ודאלהא לאלהא 22 וכד שמעו
 & abierunt & reliquerunt eum mirati sunt
 אתדמרו ושבקוהי ואולו 23

17 Dic ergo nobis quid tibi videtur, licet censum dare Cæsari, an non?
 18 Cognita autem Iesus nequitia eorum, ait, Quid mentis hypocritæ?
 19 Ostendite mihi numisma census. At illi obtulerunt ei denarium.
 20 Et ait illis Iesus, Cuius est imago hæc, & superscriptio?
 21 Dicunt ei, Cæsaris. Tunc ait illis, Reddite ergo quæ sunt Cæsaris, Cæsari: & quæ sunt Dei, Deo.
 22 Et audientes mirati sunt, & relicto eo abierunt.
 23 In illo die acceperunt ad eum Sadducei, qui dicunt non esse resurrectionem: & interrogauerunt eum dicentes,

קרנא דענידא

mortuorum vivificatio nō est ei & dicunt Sadducei acceperunt die in illo
 בהו יומא קרבו ודוקיא ואמרין לה לית חית מיתא
 quod si nobis dixit Moyses magister ei & dixerūt & interrogauerūt
 ושאלוהי ואמרין ליה 24 מלפנא מושא אמר לן דאן
 & suscitaret vxorē illius frater eius accipiat filij ei non sint eī moriatur quis
 אנש נמית בד לית לה כניא נסב אחוהי אותתה ונקים
 septem fratres apud nos autem fuerunt fratri suo semen
 זרעא לאחוהי 25 אית הו דין לותן אחא שבעא
 reliquit filij ei erant & quia nō & mortu^o est vxorē accepit primus
 קרביא נסב אנתתא ומית ודלית הוא לה כניא שבקא
 tertius ipse etiā secundus ille etiam similiter fratri suo vxorē suam
 אנתתה לאחוהי 26 הכות אף הו דתרין אף הו דלתא
 mortua est omnium autem nouissimē ad septimū eorū, & vltimē
 ועדמא לשבעתיהון 27 כחדתא דין דכלהון מיתת
 septem istis ex cuiusnam ergo in resurrectione mulier etiam
 אף אנתתא 28 בקימתא הכיל לאינא מן הלן שבעא
 eam duxerunt enim omnes vxor erit
 תהוא אנתתא כל הון גיר נסבורי 29

24 Magister, Moyses dixit, Siquis mortuus fuerit non habens filium, vt ducat frater eius vxorem illius, & suscitaret semen fratri suo.
 25 Erant autē apud nos septē fratres: & primus vxore ducta defunctus est: & non habens semen, reliquit vxorem suam fratri suo.
 26 Similiter secundus, & tertius, vsque ad septimum.
 27 Nouissimē autem omniū & mulier defuncta est.
 28 In resurrectione ergo, cuius erit de septem vxor? omnes enim habuerunt eam.

17 εἰπὶ αὐτῷ ἡμί, ὅτι ἡ δὲ καὶ τὴν ἑστὶ δὲ αὐτῶν καὶ τὸν Καίσαρος, ἢ οὐ; 18 γινεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πικρῆσαν αὐ-
 τῶν, καὶ μετὰ τὴν ἐξέλεπεν ἰσχυρῶς 19 ἐπεδύξατο μοι τὸ νόμισμα τοῦ καιροῦ. οὐδὲ ἀποροῦν εἶχον αὐτῶν ὁ-
 τείων. 20 Ἐλάτρε αὐτοῖς, ὅτι οὐκ εἶχον αὐτοῖς, καὶ δὲ δὲ τῆς ἀφῆς. 21 λέγουσιν αὐτῶν, Καίσαρος. ποῦ λέγεις
 αὐτοῖς, καὶ ποῦ αὐτῶν καὶ Καίσαρος, Καίσαρος. καὶ τὸ πῶν ὁ, πῶν ἡ. 22 Ἐκούσαντες ἑταῖμασαν ἑ ἀσέτις
 αὐτῶν ἀπῆλθον. 23 ἐν ἐκείτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀποροῦν αὐτῶν σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀστασι, καὶ ἐπι-
 πρώτησαι αὐτῶν, λέγοντες, 24 δὲ δὲ σακαλι, Μωσῆς εἶπεν, εἰς ἕως διπλοῦν μὴ ἐλάτρε τῆνα, δὲ τῶν μετῶν οὐδὲ
 ἀδελφοὶ αὐτῶν τὴν γυναικα αὐτῶν, καὶ ἀσῆσαι ἀσῆμα τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. 25 ἦσαν δὲ παρῶν ἡμί ἐπὶ ἀδελ-
 φοῖς καὶ ὁ ἀποροῦν, γινεῖς ἐπιλυτῶν καὶ μὴ ἐλάτρε ἀσῆμα, ἀφῆκα τὴν γυναικα αὐτῶν πῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.
 26 ὁμοίως καὶ δὲ ὑποροῖς, καὶ ὁ ἡσῆσαι, εἰς ἕως ἡμῶν. 27 ὕστερον δὲ πάντων ἀπῆλθον καὶ ἡ γυνή. 28 ἐν
 τῇ αὐτῶν ἀστασι, ὅτι οὐκ εἶχον ἑταῖμασαν τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

29 Respondens autem Iesus ait illis, Erratis, nescientes Scripturas, neque virtutem Dei.

30 In resurrectione enim neque nubent, neque nubentur: sed erunt sicut Angeli Dei in celo.

31 De resurrectione autem mortuorum non legistis quod dictum est à Deo dicente vobis,

32 Ego sum Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Iacob. Non est Deus mortuorum, sed viventium.

33 Et audientes turbæ, mirabantur in doctrina eius.

34 Pharisei autem audientes quoddam silentium imposuissent Sadduceis, conuenerunt in vnum.

35 Et interrogauit eum vnus ex eis legis doctor, tentans eum,

36 Magister, quod est mandatum magnum in Lege?

37 Ait illi Iesus, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua.

38 Hoc est maximū, & primum mandatum.

39 Secundum autem simile est huic, Diliges proximum tuum sicut teipsum.

40 In his duobus mandatis vniuersa lex pendet & prophetæ.

estis scientes quia non estis errantes eis & ait Iesus respondit: 29 ענה ישוע ואמר להן טאין אנתון דלא ידעין אנתון non mortuorum enim in resurrectione Dei virtutem neque scripturas כתבא ולא חילה דאלהא: 30 בקימתא ניר דמיתא לא

angeli sicut sed viris sicut vxores non etiã vxores accipiet נסבין נשואאף לא נשוא הוין לנברא אלא איך מלאכא nou mortuorum autẽ resurrectione de erunt in celis Dei דאלהא בשמיא איתיהון: 31 על קימתא דין דמיתא לא

quã ego qui dixit Deo à vobis quod dictum est id legistis קריתון מדם דאתאמר לכון מן אלהא דאמר: 32 דאנא

Jacob Deus Isaac Deus Abraham Deus sum אנא אלהא דאברהם אלהא דאיסחק אלהא דיעקוב turbæ audissent & cum viuentiũ sed mortuorum est non & Deus ואלהא לא הוא דמיתא אלא דחיא: 33 וכד שמעו כנשא

in doctrina eius erant mirantes מתתמיהן הוין יבולפנא: 34

passionis septimanæ tertie matutinis דצפרא דתלתא דשבתא דחשא

cõgregati sunt Sadduceis quod silentiũ imposuissent ei verò pharisei פרישא דין כד שמעו דשתק לחוקינא אתכנשו eum tentaret cum legem qui seiebat ex eis vnus & interrogauit simul

אכהרה: 35 ושאלה הר מנהון דידע נמוסא כד מנסא לה: דיקר איתא פוקדנא דב כנומוסא: 37 ישוע דין אמר

anima tua tota & ex corde tuo toto ex Deũ tuum Dominum diliges ei לה דתרחם למריא אלהך מן כלה לכך ומן כלה נפשך magnum mandatum hoc est mente tua tota & ex virtute tua tota & ex

ומן כלה חילך ומן כלה רעיןך: 38 הנר פוקדנא דבנא sicut proximum tuũ diliges ei quod simile est & secundum & primum וקדמיא: 39 ודתרין דרמא לה דתרחם לקריבך איך

lex pendet mandatis duobus in his animã tuam נפשך: 40 בהלן תרין פוקדנין תלינא אודיתא & prophetæ ונביא:

29 ἀποκριθεις δε ο Ιησους ειπεν αυτοις, πλαναει, μη ειδοτες τις γραφαις μηδ εις δυναμιν του θεου. 30 εν τω τω αναστασις ητις γαμοσ οι, οτε ου γαμιζονται, δηλ ως αγγελιοι του θεου εν ερανω εισ. 31 απειν της αναστασις ητις νεκραν, εκ ελεγω τε το ρηθην μη εν ζωη του θεου, λεγοντες, 32 Εγω ειμι ο θεος Αβρααμ και ο θεος Ισαακ, και ο θεος Ιακωβ; εν ετι ο θεος θεος νεκρων, δηλ ζωωντων. 33 και ακυστωτες οι ογλοι, ελεπλωστω τε ητις η διδαχη αυτη. 34 οι δε φασιστοιμοι αυου ταυτες, ητις εθιμισσεν εις σαδ δουκαιοις, ουνηχισσεν δε τα το αυτο. 35 και ετηρωσσην εις δε αυτου νουμικος, τις εραζατ αυτου, και λεγον. 36 διδοσασα, ποια εηπλη μαγαλη εν τω νομω; 37 ο δε Ιησους ερη αυτου, ακαπησες αυτου τον θεου ου εν ελη τη καρδια ου, και εν ελη τη ψυχη ου, και εν ελη τη θελοια ου. 38 αυτη δε εηπλη και μαγαλη εηπλη. 39 διουτη εη δε ομοια αυτη, ακαπησες τον πλην οι ου ως στωτων. 40 οι αυτου ταυτες δυοις εηπλη, ολος ο νομω και οι απησθηται κρημασται.

quid & dixit Iesus eos interrogavit pharisei autē cōgreg. eff. cū
 41 כר כנישין דין פרישא שאל אנון ישוע ואמר ו מנא
 David filius ei dicunt cui est filius Messia de estis dicentes
 אמרין אנתון על משיחא בר מנא אמרין לה בר דוד
 enim ait dominus eum vocat per spiritū David quomodo eis dixit
 42 אמר להון ואיכנא דויד ברוח קרא לה מריא אמר גיר
 ponam donec dextera mea á tibi sede domino meo dominus quia dixit
 43 דאמר מריא למרי דתב לך מן וימיני עדמא דאסימ
 eum vocat David ergo si pedibus tuis sub inimicos tuos
 בעל דכבוכ תחית רגליך : 44 אן הכיל דויר קרא לה
 dare potuit homo & non est filius eius quomodo dominus
 מריא איכנא ברה הו : 45 ולא אנש אשכח דנתל
 die illa ex rursum ausus est quisquam neque responsum ei
 לה פתגמא ולא אנש אמרה תוב מן הו יומא
 cum interrogare
 למשאלותה :

41 Congregatis autem Pharisaeis, interrogavit eos Iesus, dicens,
 42 Quid vobis videtur de Christo? cuius filius est? Dicunt ei, David.
 43 At illis, Quomodo ergo David in Spiritu vocat eum Dominum, dicens,
 44 Dixit Dominus Domino meo, Sede à dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.
 45 Si ergo David vocat eum Dominum, quomodo filius eius est?
 46 Et nemo poterat ei respondere verbum: neque ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare.

33 caput קפלאון כב

CAP. XXIII.

eis & dixit discipulis suis & cum turbis cum locutus est Iesus tunc
 הירין ישוע מלל עם כנשא ועם תלמידיהו ואמר להון
 quod omne & pharisei scribae fēderunt Moysi cathedram super
 על כורסיה דמושא יתבו ספרא ופרישא : 1 כל מרם
 opera eorū secundū & facite servate ut servetis vobis dixerint ergo
 הכול דנאמרון לבון דתשרון טרו ועברו איך עבדיהון
 onera & alligant faciunt & non enim dicunt feceritis ne autem
 דין לא תעברון אמרין גיר ולא עברין : 2 ואסרון מובלא
 digito suo autem ipsi hominum humeros in & imponunt gravia
 יקירתא וסימין על כתפתא דכנינשא הנון דין בעבעהון
 faciunt opera sua & omnia ea tangere volunt non
 לציצבין דנקרבון להין : 3 וכלהון עבדיהון עברין
 fimbrias & producunt phylacteria sua enim dilatant ab hominibus ut videatur
 דנתהון לבני נשא מפתין גיר תפליהון ומורבין תבלתא
 vestimentorū suorum
 דכרטויהון :

1 Tunc Iesus locutus est ad turbas & ad discipulos suos, dicens.
 2 Super cathedram Moysi sederunt Scribae & Pharisei.
 3 Omnia ergo quaecunque dixerint vobis, servate, & facite: secundum opera verò eorum nolite facere: dicunt enim & non faciunt.
 4 Alligant autem onera gravia & importabilia, & imponunt in humeros hominum: digito autem suo nolunt ea movere.
 5 Omnia verò opera sua faciunt ut videatur ab hominibus: dilatant enim phylacteria sua, & magnificant fimbrias.

41 οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ φησὶ Φαρισαῖοι, ἡτοιμασθέντες αὐτὸν ἐν τῷ ἵερῳ, λέγοντες, 42 ὁ υἱὸς τοῦ δαυὶδ ὅστις λέγει ἐν τῷ βιβλίῳ, πῶς οὖν ὁ δαυὶδ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν κυρίου καὶ λέγει, λέγει ὁ κύριος, ὅτι ὁ κύριός μου, καὶ πῶς οὖν ὁ δαυὶδ καλεῖται κύριός μου; 43 λέγει αὐτοῖς, πῶς οὖν ὁ δαυὶδ ἐκάλεσε τὸν κύριόν σου κύριός μου, καὶ πῶς οὖν ὁ δαυὶδ καλεῖται κύριός μου; 44 εἰπὼν ὁ κύριος, ὁ κύριός μου, καὶ πῶς οὖν ὁ δαυὶδ καλεῖται κύριός μου; 45 εἰ οὖν ὁ δαυὶδ καλεῖται κύριός μου, πῶς ὁ κύριός μου αὐτὸν καλεῖται κύριός μου; 46 εἰ δὲ οὐκ ἔγνωσαν αὐτὸν λέγοντες, οὐκ ἔγνωσαν αὐτὸν λέγοντες.
 Καθ' 33.
 1 Ὅτι ὁ ἰησοῦς ἤγαγεν τοὺς ὀχλοὺς καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐλθόντες, 2 ὅτι τῶς Μωσῆος καὶ τῶς δαυὶδ ἐκ τῶς ἐκείνου οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ φησὶ Φαρισαῖοι. 3 πάντες οὖν οὗτοι οὐκ ἔπαινον ὑμῖν τὰς περὶ τῶν καὶ τοῦ δαυὶδ καλεῖται κύριός μου λέγοντες, πῶς οὖν ὁ δαυὶδ καλεῖται κύριός μου, καὶ πῶς οὖν ὁ δαυὶδ καλεῖται κύριός μου; 4 εἰσθε μὴ οὖν ὁ δαυὶδ καλεῖται κύριός μου, καὶ πῶς οὖν ὁ δαυὶδ καλεῖται κύριός μου; 5 πάντες οὖν οὗτοι οὐκ ἔγνωσαν αὐτὸν λέγοντες, οὐκ ἔγνωσαν αὐτὸν λέγοντες.
 1